

Özel Sayı: 1

üç aylık baraka ne riyatı

argasdi

her şey herkese kendimize hiçbir şey

asimilasyon

Asimilasyon ve Devrimci Tavrı

Baraka Kültür Merkezi'nin 3 aylık ne riyatı Argasdi 15. sayısı ile birlikte bir yenili e daha imza atıyor: Elinizde tutmakta oldu unuz Asimilasyon Özel Sayısı. Bildi iniz gibi Argasdi'de zaman zaman dosya konuları çerçevesinde de erlendirmeler yapıyoruz. Bu uygulamamız bundan sonra da devam edecek. Ancak gerekli oldu unu dü ündü ümüz zamanlarda da özel sayılar çıkararak siz Baraka dostları ile payla mayı planlıyoruz.

Asimilasyon köken olarak Fransızca bir sözcüktür. Biyolojide "özümleme" i lemini ifade etmek için kullanılan kelime, toplumsal meselelerde "farklı kökenden gelen azınlıkları veya etnik grupları, bunların kültür birikimlerini, kimliklerini baskın doku ve yapı içinde eriterek yok etme süreci"ni nitelemek için kullanılır.

Kıbrıslı Türk halkının, kökenleri 1950'lere dayanan ancak 1974'ten sonra hızlanarak devam eden bir asimilasyon sürecine maruz bırakıldı ı açık bir gerçek olarak önümüzde duruyor. Bu tartışma olgunun devrimci temelde de erlendirilmesi ise elinizde tuttu unuz dergici in sınırlarını kat kat a an bir i tir. Gene de

asimilasyona karşı direni te mevzilerimizi do ru yerlere kurmak, halkın ba rında örgütlenirken cephaneli imizi uygun araçlarla tahkim etmek ama en önemlisi saldırının "ne" ve "kim" oldu unu bilmek ciddi önem arz ediyor.

Kıbrıslı Türk halkının kültürü, kimli i, dili, günlük hayat prati i bilinçli ve sistematik politikalarla yok edilmek istenmektedir. Varlı ımıza, kimli imize ve irademize sahip çıkmak demek; geçmi e saplanıp kalan, muhafazakar ve gerici ö elerle bir kültürel milliyetçilik formu in a etmek demek de ildir.

Kıbrıslı Türkler olarak, yüzyılların içinden, co rafyamızın özelliklerinden ve birlikte ya adı ımız tüm halk/topluluklarla olan ili klerimizden damıtılarak bugüne ta ıdı ımız özelliklerimiz, elbette ki de erlidir. Ancak bu de er, müzelik bir antikanın de eri de il, bizi biz yapan olgular olması anlamında alınmalıdır. Bu yüzden de kültürel milliyetçili in saplantılı tekrarlarından çok, devrimci bir yakla ımla bu de erlerin üretimi ve yeniden

Kıbrıslı Türk halkının, kökenleri 1950'lere dayanan ancak 1974'ten sonra hızlanarak devam eden bir asimilasyon sürecine maruz bırakıldı ı açık bir gerçek olarak önümüzde duruyor.

Bu saldırı 50 yıldan fazladır iddetlenerek sürmektedir. Dilimizde yaratılan do al olmayan de i im, çocuklarımızın oyunlarından tutun da günlük hayatın en somut ili kisi ölçü birimlerinin aniden ve ihtiyaç duyulmadı ı halde de i tirilmesi, e itimde müfredat, medyada program yapma teknikleri aracılı ı ile bilinçlerimize yönelik saldırı hep aynı sürecin parçalarıdır. Sonuncusunu Ça layan Çocuk Bahçesi sürecinde ya adı ımız köy ve yer isimlerinin de i tirilmesinden, soy isimlerin baskılar yolu ile "düzenlenmesine" kadar gidebilen bu kapsamlı kampanyanın; Kıbrıslı Türklere ait olmayan devlet(ler) eli ile yürütüldü ü açık bir gerçektir. Adına KKTC denilen ve Kıbrıslı Türklere "Türklü ü" benimsetmek temel hedefi ile kurduulan yapı bu sürecin

önemli bir parçasıdır. Ama asimilasyon sürecinde ana unsurun TC Devleti oldu u yadsınamaz bir gerçektir.

Kıbrıslı Türklerin üretimden koparılması, asalakla tırılması, göç ettirilmesi, bu topraklarda kalanlarımızın "Türkle tirilmesi", nüfus yapısının bilinçli müdahalelerle de i tirilmesi ve en önemlisi her türlü kimlik ö emizin sistematik olarak

baskı altına alınması bir devlet politikasıdır. Böylesi bir planlı saldırı altında halkımızdan birçok olumlu unsurunu da kapsayan bir tepkisel, kültürel milliyetçili in yaygınla ması anla ılır olmaktadır. Ama tepkisel yakla ımlar adı üzerinde tepkiseldirler ve ço u zaman gerçe in görünemez kılınmasına varırlar. Marx'ın da dedi i gibi "görünen gerçek olsaydı bilime gerek kalmazdı."

Birçok sol unsuru da kapsayan bir milliyetçilik iklimi, TC oligar isinin yaptıklarından Türkiyeli göçmenleri sorumlu tutan bir karaktere do ru evrilmektedir. Bu tehlikeli bir süreçtir. Söz konusu tehlike sadece halkın ba rında yarattı ı öven duygulanımlarla ilgili de il, göçmen kesimlerde yarattı ı kar ı tepkilerle de ba lantılıdır ve patlayıcı bir karakteri vardır. Devrimcilerin yapması gereken; tarihin her döneminde ve dünyanın her co rafyasında oldu u gibi, ezilenlerin ezilenlere kırdırılmasının önüne geçmektir. Bizler göçmen dü manlı ı yapmadan da asimilasyona karşı çıkılabilece ine inanıyoruz. Bunun somut prati ini de sadece bu sayfalardan yazıp çizerek de il

arkılarımızda, eylemlerimizde, tiyatro oyunlarımızda, bedenlerimizi ve zihinlerimizi ta ıdı ımız her mekanda hayata geçirmeye çalı ıyoruz. Elbette ki yaptıklarımızın etkisi örgütlülü ümüz oranında artacak, mücadelemiz oranında yayılacaktır. Buna da yürekten inanıyoruz.

Halkımızın ba rında olu an tepkiyi anlamamız Brecht'in dizelerinde yankılanan ho görü ça rısına verdi imiz yanıtıdır:

"Biliyoruz oysa / Alçaklıktan nefret bile / Çarpıtır çizgileri / Haksızlı a öfke bile/ Kısar sesi.

Ah, biz / Hazırlamak isterken dostluk yolunu / Dost olmadık kendimiz.

Siz ama, o gün gelince / nsanın insana el uzattı ı / Anın bizi / Ho görüyle"

Asimilasyon sürecinin bir devlet politikası oldu unun bilinciyle ve bugün yürütece imiz mücadele eklemin yarın kuraca ımız gelece in tohumlarını olu turaca ının vurgusuyla; devrimci selamlar. ¶

SAHİBİ

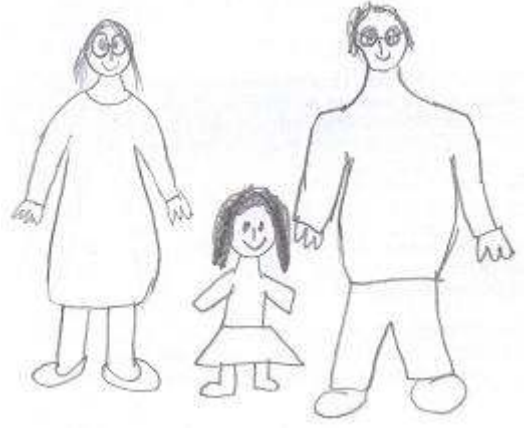
Baraka
"BAŞKA BİR KÜLTÜR MÜMKÜN"

Mahmut Pa a Sokak No:41 Lefko a
0392 228 08 18
argasdi@baraka.cc
www.baraka.cc
Baskı: Selva Offset Ltd. 2335997

argasdi
Özel Sayıdır
Bele tir

Asimilasyon Çalı ma Grubu:
Mine Balman, Besim Baysal,
Münür Rahvancio lu

Masalcıg

Bir varmı , bir yogmu .
Ben deyim ötü gece,
Siz deyin bö ce, akıllı uslu duran çocuklara bir masalcıg
anladılacagmı .
Esgiden her gece masallarnan uyudulan çocuklar
böyümü ler,
Artıg gendi çocuklarına masal anlamaz olmu lar.
E hal böyleykan, bir da tıngır mıngır sallanırken,
Herke dü mü be igden...

Bir zamannar eherde bir gıççaççık ya armı . Gözleri saçları gaggara bir gıççaççıkmi bu. Yazın mekdebi kapanıp, tatile girince, nenesi ve dedesine gidermi . Gene böyle bir yaz, nene, dede ve angoni hep berabermi ler. Evleri; yerleri marmaragi, duvarları beyaz ispirit, ye il tahda pancurlu bir evmi . Sündürmede iki böyük ganebba, be da iskemle varmı . Duvarda bütün angonilerin her ya da çekilmi resimleri, nene ve dedenin ve çocuklarının dü ün resimleri asılıymı . Televizyonun, ganeppların üsdünde nenenin i ledi i tenteler örtülüyümü . Hatta telefonun üsdünde bile toz olmasın diye tente varmı . Nenenin elinden terzilik gelirmi diye evin perdelerini dikmi , dede da gornizlere asmı . Sündürmeden hole geçinca, hanaya çıkan sekilerinde bandofllar dizili merdiven varmı . Merdivenin yanında ise mudfag varmı . Mudfag bangosunda her zaman dolu bir bisgot, pasdelli ve perisgan gavanozu bulunurmu . Nene hava almasın deyin gavanozların a zına pe gir goyarmı . Gıççaççık tegneyi su doldurup içinde ka ıddan gemiler yüzdürmeyi çog severmi . Yemek yedigleri masanın gizli bir çekmecesine varmı ve nenesi onun içine pironları, ga ıgları goyarmı . Mudfa ın kö esinde bir lamicana zeytin ya ı ve bir lamicana gara ya varmı . Hanayda nene ve dedenin odasında iki gargola varmı . Gıççaççık nenesiyan dedesinin neden anne ve babası gibi böyük ve tek bir yatagda yatmadı ını merak edermi . Gargoladan mada; odada tahda, cevizden yapılmı i lemeli dolaplar ve kapaklarında böyük aynalar da varmı .

Mudfag kapısından padem, zeytin, harnıp, yusuf, ek i a açlarının oldu u havluya çıkılırmı . Ek i ve yusuf a açları çiçek a dı ı mevsimde havlu mis gibi tütermi . Havlunun en kölge yeri, talvarın altıymı . Talvarda verigoynan sultaniler açmak için hazırlanıllarmı . Dede emegli oldu undan beri hep bahcaynan o ra ır, golyandro, nane, bomularga ve pazı ekermi . Yazın cırlavıklar havluda cır cır ötermi . Gıççaççık bu avluyu çok severmi . Dedesiyan beraber ya lasti nan ya da ma rabbaynan çiçekleri suvarırmı . Havludaki muslu un altında hep bir lenger, lengerin içinde da ma rabba varmı . Gıççaççık bir tek gı ın havluyu sevmezmi çünkü ya mır ya ınca, havlu çamır olurumu ve eyi oynayamazmı . Bir da tabii garavolliler çıkıdı ı için gorkarmı . Gıççaççık geceleri odasının duvarında yürüyen mi arolardan da çok gorkarmı .

Neyisa i de bizim bu gıççaççık dedesinin velesbidini çok be enirmi . Ama daha bondoboksicik oldu u için, dedesi olmadan binemezmi . Velesbidin valvidleri yeni, sellasının üsdünde guma cıg sarılıymı . Velesbid genelde lamarina damlı garajda dururmu . Garajda bir da esgi bir tomofil varmı . Tomofilin dümeni, glaji, istop pedalı sallamuri, borusu çalı maz, gondura susdaları yerinden kaçmı , patariyasi oturmu , fagosu gırılmı ekilde dururmu . Dedesi esgi bir çar afınan üsdünü örtermi .

Ma haçana be anladacayıg böyle, neyisa me erlim bu gıççaççı ın en sevdi i dadlı mezdekili mahallebiymi . Bir gün nenesine, "Nene bana muhallebi yap" demi . O sahat dedesi da havluda lagani açar, lasanlara libazma atarmı . Gıççaççık, havluda oynarken gancellinin gındırıg oldu unu görmü . Me ersam dedesi gancelliyi ördmeyi ve pekisini üsdüne gomayı unudmu . Gıççaççık gancelliden kaçmı . Derkan gar ısına gocaman bir köpek çıkmasın mı! Çok gorkmu ! Ko a ko a kaçmaya ba lamı ama gümanı galmayınca cirilenerek yere dü mü . Dedesi ko a ko a gelmi ve gendini yerden galdırmı . Gıççaççık bundan sora artık evden kaçmamaya söz vermi . Dedesine sarılmı , evlerine dönüp mahallebilerini yemi ler. Ben da bıraktım da geldim.

Ölçü (A ırlık/Uzunluk/Kapasite) Birimlerinin De i tirilmesi

Gerek Osmanlı Devleti'nden gerekse de ngiliz Sömürge Yönetimi'nden beri kullanılagelmi ölçü birimleri de de i tirilmi tir. Mil, ar ın, okka ve galon olarak kullanılan birimler bir anda tarihin sayfalarına gömülmü ve metrik sisteme geçilmi tir. Bugün global standart haline gelmi olan metrik sistem, ülkeden ülkeye de i en geleneksel a ırlık ve ölçü sistemlerinin yarattı karma a ve çeli kilere bir son vermek amacıyla tasarlanmı tir. Bu anlamda; uluslararası standartların ülkemize getirilmesi önemli bir giri im oldu u halde; o dönemde hiç bir hazırlık yapılmadan yapılan bu de i ime Kıbrıslı Türk halkı henüz hazır de ildi.

Kıbrıs Türk Federe Meclisi'nin 13 Ekim 1977 tarihli birle iminde kabul olunan "Tartı ve Ölçüler Yasası" ile metrik sisteme geçilmesine karar verilmi tir. Bu karar 1977'de hazırlanmasına ra men 31 Aralık 1995 tarihinde yürürlü e girmi tir. Bu denli uzun bir süreçte de i iklik namına hiç bir hazırlık yapılmamı tır ve bu karar Kıbrıslı Türk halkının üretimden koparılması süreci sonucunda hayata geçirilmi tir. Böylece; kara yolları hız sınırlama tabelaları mil de il, kilometre göstermi ; okka yerine kilogram, galon yerine litre, ar ın yerine metre kullanılmaya ba lanmı tır. Bugün bile yapılan bu de i ikli e hala adapte olamamı , kırk yıllık alı kanlıklarından vazgeçememi ya lı ki iler vardır.

Trafikte mil/kilometre de i ikli inin yanında Türkiye ile entegrasyon çalı maları çerçevesinde; trafi in

Uzunluk Ölçüleri (Örne in yol kenarlarındaki hız tabelaları, çar ıda kuma satımında kullanılan ar ın)

1 kara mili = 1609 m = 1,609 km
1 çar ı ar ını = 8 urup = 68 cm = 0,68 m
1 urup = 15 cm

Kapasite Ölçüleri (kuru veya likit) (Örne in benzin alırken)

1 galon = 4 çeyrek = 4,546 litre
1 okka = 1,272 litre
1 Kıbrıs litresi (2 ½ okka) = 3,182 litre

Kapasite Ölçüleri (likit)

9 çeyrek = 1 testi = 10,228 litre
16 testi = 1 yük

A ırlık Ölçüleri

1 okka = 400 dirhem = 4 önge = 1280 g = 1,270 kg
1 dirhem = 3,175 g
1 Kıbrıs Litresi = 2,286 kg
1 kantar = 44 okka = 55,882 kg
1 4/5 okka = 1 Kıbrıs Litresi
44 okka = 1 kantar
180 okka = 1 halep kantarı
800 okka = 1 ton
1 Halep Kantarı (harup için) = 228,610 kg

akı ı Türkiye'deki gibi sa a kaydırılmak istenmi tir. Ancak toplumdaki gelen büyük tepkilerden dolayı geri adım atılmı tır. Oysa ki; Kıbrıs'ta otomobil kullanımı ngiliz Sömürge Yönetimi sırasında ba lamı tır ve o dönemden beridir trafik soldan i lemektedir. ?

Dilin Asimilasyonu

Bir kültürün kendisini farklı kılan özelliklerini kaybedecek biçimde başka bir kültür içinde erimesi veya eritilmesine kültür asimilasyonu diyoruz. Kıbrıslı Türk halkının maruz kaldığı kültür asimilasyonunun en görülmeye değer ekli dildeki deşimidir.

Uzun rak bir ada ülkesi olmaktan ötürü farklı dillerle etkileşime girip zenginleşen Kıbrıslı Türk diyalekti*, 1974 sonrası yürütölen politikalarla, olumsuz etkilenen özelliklerini kaybetmeye başlamıştır. 1974 öncesinde 30 ve üzeri olanlar, 1974 sırasında 20-30 yaş grubunda olanlar ve 1974 sonrası doğanlar olarak üç nesle baktığımızda, günlük dil içerisinde kullanılan kelimelerin büyük farklılıklar taşıdığını gözlemleyebiliriz.

Kıbrıslı Türk diyalekti u anda 1974 öncesinde 30 yaş ve üzeri olan nesil arasında en yalın ekli ile kullanılmaktadır. Bu gruptakiler; piron (çatal), golan (kemer) demeye devam etmektedirler. 1974 sırasında 20-30 yaş grubunda olanlar ise çok fazla olmasa da dilin zenginliklerini kaybetme sürecine dahil olmuşlardır. Çünkü 1974'ün sonuçlarından birisi olan işçilerin kapanmaktan ve sadece Türkiye ile ilişkiler kurmaktan ötürü; Türkiye egemenlerinin asimilasyon politikalarını uygulamaları kolaylaşmıştır. 1974 sonrası doğan nesil ise tamamen Türkiye televizyonlarını ve interneti takip etmektedir ve dilin zenginliklerini ve yapısını kaybetmesi en iyi bu nesilde gözlemlenebilmektedir.

Dilde yavaş yavaş yaşanan değişimin sebepleri sıralanabilir; 1974 sonrasında Türkiye'ye yüksek öğrenime giden gençlerin oranı yükselmiştir. Kıbrıslı Türkler kendilerinininkinden farklı bir Türkçe'nin konuşulduğu bir ortama girmişlerdir. Türkiye içerisindeki farklı diyalektlerin de olumsuz etkisi gibi, Kıbrıslı Türk diyalekti de olumsuz etkilenmektedir; Kıbrıslı Türkler kendilerini İstanbul/Ankara/İzmir gibi büyük şehirlerde konuşulan Türkçe'yi konuşmak zorunda hissetmektedirler.

Teknolojinin hayatımızı daha kolaylaştıran ele geçirmesi ile; her geçen gün televizyon girmiştir. Uzun yıllar

"Güzel Türkçemizi bir kenara iterek uydurma ve abartmalı bir konuşma şeklini kabul etmem mümkün değildir"

Soru: "Daha değişik bir konuda başka soru yönelmek istiyorum size. Bazılarınca eleştirilen, bazılarınca da alkışlanan bir kararınız oldu. "Kıbrıs ağız" adı altında yapılan reklamlar ve parodilere 'yasak' getirdiniz. Bu konuda neler söylemek istersiniz?"

Yanıt: "Doğrudur 'Kıbrıs ağız' adı altında sunulan her şeyi yasakladım. Güzel Türkçemizi bir kenara iterek uydurma ve abartmalı bir konuşma şeklini kabul etmem mümkün de-

Kıbrıs'a ait sadece tek bir kanal (BRT) yayın yapmaktaydı. 1963'ten beridir Kıbrıs'ta yayın yapmakta olan BRT'ye veya Tempo, Genç, Kıbrıs gibi diğer özel kanallara hiç bir yatırım yapılmazken, egemenler Kıbrıs'ta Türkiye kanallarının daha iyi göstermesi için yatırımlar yapmaktadırlar. Bu sebepten dolayı Kıbrıslı Türkler Türkiye'deki kanalları izlemeyi tercih etmekte/teşvik edilmektedirler. Dildeki değişim ken bir yapıya sahiptir. Bu sebeple kendi doğrularında ki değişim çevresinde nasıl konuşuluyorsa, duyduğunu yeni kelimeler, ifade edilebilirlikleri, cümle yapıları ile etkileşime ve değişime ramaktadır.

Değişimin bir diğer sebebi ise; 1974 öncesinden başlayan (1974 sonrasında artarak devam eden) Kıbrıslı Türkler'in göç problemidir. Kıbrıslı Türk diyalektini kullanan insan sayısı azaldıkça ve zamanla egemenler tarafından "Gelen Türk, Giden Türk" mantığıyla bilinçli şekilde Türkiye'den nüfus tahli edildikçe bir dengesizlik oluşmuştur. 1974, Kıbrıslı Türkler'in göçü ve Türkiye'den nüfus tahlinin gücünde bir değişime yol açmıştır. Kıbrıs'ta kalan Kıbrıslı Türkler üretim yapmaktan engellenmişler, memur olmaya teşvik edilmişlerdir. Türkiye'den gelen göçmenler ise daha çok hizmet sektöründe işlere girmişlerdir. Yani; bir restoranta gittiğinizde siparişi alan garsondan, bahçenize bakmaya gelen bahçivana, günlük hayatın içerisinde iletişimde bulunan kişiler Türkiye göçmenidir. (Ancak bu pek tabii ki bu insanların kendilerinden de yöneticilerden

kaynaklı bir durumdur).

Daha 1950'li yıllardan itibaren TC Oligarşisi tarafından sistematik olarak uygulanan politikalarla Kıbrıslı Türkler kendi dillerinden koparılmaya sürecine sokulmuşlardır. Önceleri "Rumca" kelime kullananlara kelime bas kelime para cezaları kesilmiştir, ardından da "Türkçe konu mayanlar" dayak tehdidine maruz bırakılmıştır. Bu süreç "Kıbrıs Türk Federe Devleti"nin kuruluşu ile de aynen devam etmiştir, ki ilerleyen yıllarda lakaplarını soyadı olarak alması engellendiği gibi, hemen ardından kurulan "KKTC"nin devlet televizyonunda da Kıbrıslı Türklerin diline savaşı açılmıştır. Yıllar yılı BRT müdürlüğü yapmış Mehmet Kotak, Kıbrıs Gazetesi'ne 10 Nisan 1998 tarihinde verdiği bir röportajda BRT ekranlarında artık Kıbrıslı Türk diyalekti ile konuşulmasını yasakladığını, uydurma ve abartılı bir konuşma şeklinin devletin radyo ve televizyonunda yer almasının sakıncalı olduğunu söylemiştir. İşte tüm bu politikalarla, yavaş yavaş ama planlı bir şekilde dilin erozyona uğraması sağlanmıştır ve başarıyla olunmuştur.

Dil, nefes alan bir canlı gibi yarar. Tıpkı rüzgar ve suyla akan toprak gibi değişir, gelişir veya geriler. Kıbrıslı Türk halkı kendisine ait tüm diğer kültürel değerleri olduğu gibi kendine has Kıbrıslı Türk diyalektini de koruması ve yaşatması gereklidir. Aksi takdirde bu diyalekt belli bir zaman dilimi içerisinde sıklıkla kalacak ve sona erecektir. ♪

* Diyalekt: Bir dilin belli bir coğrafya bölgesindeki insanlar tarafından konuşulan çeşitidir.

İsimlerimiz de Z

Türkle tirme çalı maları 1958'den sonra da devam etti 1974 sonrası TC askeri kontrolündeki bölgeye yerle tirilen tüm Kıbrıslı Türklerin homojenle tirilmesi için kapsamlı bir çalı ma daha yapıldı. Ya adıkları bölgelerin co rafi ve kültürel özelliklerine göre lakaplar ve aile adları ile anılan birçok Kıbrıslı Türkün isimleri "devlet" kararı ile Türkçe tirildi. Onlarca yıllık hatta asırlık aile isimlerinin, olu turulan yeni kurumlar tarafından kütüklere yazılması Türkçe olmad ı için engellendi. nısanların yeni ve Kıbrıs'la ilgisi olmayan isimler alması zorunlu kılındı. Kıbrıs'a özgü birçok kelime ve isim "gavurca" ilan edilerek kayıtlara geçmesinin önüne geçildi. Devlet kurumları bu isimlerin kullanılmasını için de her türlü engeli çıkardı. Ancak yine de bu isimlerin 35 yıldır toplum tarafından kullanılması engellenemedi. Yeni nesiller; ailelerinin ve özellikle babalarının lakaplarını kullanmasalar da hala hayatta olan aile bireyleri bugün dahi bu isimleri ile anılmaktadır. Özellikle gazetelere verilen ölüm ilanlarında yazılı bir belge olarak önümüze çıkan bu isimler toplumumuzun kendine özgü bir özelli ini daha gözler önüne sermektedir.

Bunun dı mda 1958'de köyünün adının de i mesine ra men bu de i ikli i içine sindiremeyen birçok Kıbrıslı Türk de soyadı olarak köyünün eski adını almayı uygun bulmu oradaki görevlinin inisiyatifi ile Lefkonuklu, Abohorlu, Yena ralı, Piyili, Vudalı gibi soyadları almı ve yokedilmek

istenen birçok tarihi ismin, insanların adlarında ya atılmasını ortaya çıkarmı tır.

Di er taraftan Türkle tirme ve Türkçe tirme kapsamında hareket eden ve adanın tarihini, kültürünü, kendine has özelliklerini kabul etmek istemeyen egemenler, ısrarla dayattıkları Türkçe isimleri yasalarla da garanti altına almak istemi ler ve soyadı için geçen yasaya Türkçe olaması zorunlulu u getirmi lerdir. öyle ki bugün; geçmi te yapılanlar neticesinde Türkçe olmad ı ma karar verilerek kayıt edilmesine izin verilmeyen soyadlarının mahkemeye götürülerek yeniden tescil ettirilmesi de engellenmi tir.

Egemenler yani bir anlamda yasaları hazırlayanlar bir halkı toptan istedikleri kılı a sokmak için her türlü yasal mevzuatı hazırlamı lardır. Bir toplumu olmad ı bir çerçeve içine sokarak, Türkle tirerek, Kıbrıslı özelliklerini yok etmeye çalı mak asimilasyonun en karanlık yönünü ortaya çıkarmaktadır. Soyadı kanunu ile yapılan asimilasyondur. isimlerdeki yokedi yüzyılların olu turdu u bir halkın kimli ini hiçe saymadır, kültürünü yok farzetmedir, benli ini toptan reddetmedir. Kıbrıslı Türkler bu adanın üzerinde kendilerine ait adlarıyla, kendilerine ait ya amlarıyla, kendilerine ait kültürleri ile varolacaklar ve varolma mücadelesini yaratacaklardır. Bu mücadele Kıbrıs'taki halkları birbirine daha da yakla tıracak birlikte ya amanın yollarını yaratacak bir mücadele ekline evrilecektir. 9

ener Elcil (46, Ö retmen Sekreteri): 1975'de babama taktirde devletteki hiçbir i lem kimlik bile vermeyeceklerini s ismi Emirali Hasan'dı. Bu konudur.Kıbrıslı Türklerin tam de i tirmi lerdir. nısan hakları Türkiye'ye dava açmak gerek tarafta Elcil kullanırım güneye olarak kayıtlıyım. Güneyden pasaportta dedemin adı geç yapıyor. Babamın adının geç Emirali olması gerekirken e ettiler. Bu konuyla ilgili inisiya lazımlarım. Bu konu ciddi bir asim

Ümit Süleyman Onan (81) soyismi almak gibi bir iste im bu kanun geçirdi i için o lur Süleyman Süleyman olarak dönemde yurtdı nda okuyan konusunda problem yaratma almaya karar verdi. Onan soy soyadı olarak kaydettik. Ancak hukukçularından Ali Dana, M Feridun gibi isimler kendi isim ve soyadı olarak yeni bir isim etmediler.

Hüseyin Tezba ar-Gabur Biz aile olarak yeni bir soyad etmedik. Zaten beni herkes C kaymakamlık Urumcadır diye almamızı engelledi. Tezba ar verdiler. Bulgaristan'daki gibi zorla de i tirildi. Dönemin ka isterse öyle yazdı. Çok insan dediler aile isimlerini, aile lak uyduruk ama Türkçe kabul et Türkiye'de do uda, köylerinin almaya çalı an inisiyatifler ol

ACI KAYIP

Aslen Baf'ın Altıncık köyünden olan:

ENVER (ŞAGO)ERALTAYLI

13 Haziran 1995 tarihinde vefat etmiştir. Tüm dost ve akrabalara üzüntü ile duyurulur. Selimiye Camii'nde kılınan öğle namazından sonra, aynı gün Lefkoşa mezarlığına defnedilmiştir.

EŞİ: Gülçün Eraltaylı
EVLATLARI: Sabiha Gökçen Altıncık, Gülgün Karagözü, Meliha Yağizerler, Niyazi Enver Eraltaylı, Nihat Eraltaylı
GELİNLERİ: Suzan Eraltaylı, Angela Enver
DAMATLARI: Bülent Yağizerler, Hüseyin Karagözü
TORUNLARI: Figen, Aydan, Enver, Deniz, Gökhan, İrmak, Damla, Gülçün, Onder, Enver, Leyla, Nadia, Kamuran

Zorla Değiştirildi

VEFAT
KUBİLAY REMZİ
HALLUMA
 3.7.1998 tarihinde İngiltere'de vefat etmiştir.
 akrabalarına duyurulur.
 İsim: Yekta - Pervin YEKTAOĞLU
 İlgili: Dr. Mustafa YEKTAOĞLU,
 Remzi YEKTAOĞLU

MEVLİDE DAVET
 Her asla eksilmeyen, hasreti her geçen gün içimizi
 bulan, iyilik timsali dürüst, sevgi dolu aile büyüğümüz
 biricik annemiz, nenemiz
FATMA İBRAHİM
ENİN'in
 (Tappolo)
 vefatının 37. günü dolayısıyla 28.08.2008 tarihinde
 Pazartesi günü saat 19:30'da kendi evimizde (Yaprak
 sok. No:7 Kızılbaz) okutacağımız Mevlidi-i Şerif'e tüm
 dost, akraba ve sevenleri davet olunur.
 Ayrıca cenazemize katılan, çiçek gönderen,
 başsağlığı taziyelerini ileten, acımızı paylaşan
 herkese sonsuz teşekkürler.)
 Evlatları : Selma BÜLENT
 Aygen ENİN
 Ayşen ENİN
 Ayşe Esin ENİN

Remzi Halluma (52, Yayıncı, Galeri Kültür Kitabevi): Yektao lu soyadını zorunluluk olarak kullanıyoruz. Bu soyadı tamamen sistemin bir dayatmasıdır. 1974 sonrası uygulanan asimilasyon ve entegrasyon programları çerçevesinde soyadı kanunu geçirildi, içinde bir madde vardı ve herkesin Türkçe soyadı alması zorunlu kılınyordu. O zaman Halluma bizim aile ismimizdi ve ben karde imle kaymakamlı a Halluma soyadını almak için gittik. Halluma'yı kabul etmediler Türkçe olmadı ını söylediler. Kesinlikle alamayaca ımızı ve yasaya da aykırı oldu unu Rumca oldu unu söylediler. Tam da yasayla yapmak istediklerini yaptılar. Asimilasyon ve entegrasyoncu bir anlayı la Türkle tirmek için yaptılar. Biz Halluma'yı yazdıramadık ve Yektao lu yazdırdık. Babam da nefret ederdi Yektao lu soyadından çünkü adı Yekta'ydı hiç ho lanmazdı Yekta Yektao lu denmesinden. gal ko ullarından dolayı almak zorunda kaldık ancak ben u anda Halluma olarak kullanıyorum ve yayınladı ımız kitaplarda ve yazılarımda Halluma olarak imzalıyorum. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kayıtlarında da Halluma olarak yazmaktadır. Bizim bütün aile baba tarafım Halluma olarak kullandıkları için kayıtlarda hep Halluma geçiyordu. Benim tekrar kaydetmeme hiç gerek kalmıdı. Aile soyadı olarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nde bu isim kayıtlıydı zaten. Bu isim aileden gelen bir mesle in tanımı ile ilgili bir sözcüktür. Ço u hellim ile ilgili zanneder ancak hellimle hiçbir ilgisi yoktur. Kuzey talya'da kullanılan eski talyanca bir kelimedir. Bu kökene ait oldu unu bir dil uzmanı arkada a da teyit ettirdik. Dericilikte kullanılan bir maddenin anılması ile ilgilidir. Gerçek olan budur ve bunu de i tirmenin de bir anlamı yoktur. Bir takım merkezlerin iste i do rultusunda bunu yok saymanın bir mantı ı yoktur. Mustafa Gökçeo lu'nun soyadları ve lakaplar ile ilgili bir kitabı var kendi yayınıdır ve önemli bir eserdir. 9

kütüklere kültürüne ait isimlerle yazılmak için giri imler ba latıyor.

Emin Özkalp-Ba i (47, Ö retmen-KTOEÖS Genel Sekreteri): Babamın adı brahim Ba iydi. Soyadı mecburiyeti getirildi i zaman, okumu çocukları olarak kaymakamlı a gittik. "Vur a a vur yukarı" tartı tıktan sonra Özkalp soyadını aldık. Kısa süre sonra TMT'ciler babama geldiler bir yazı getirdiler; brahim Özkalp burada mı oturur diyerek. Babam anlamadı ve bir yukarı mahalleye bakmalarını söyledi. Ölünceye kadar Özkalp ismini benimsemedi. Babam ölünce gazetelere brahim Özkalp Ba i diye verdik ilanı, daha sonra

Amcama 16 tane isim önerisi yapmı lar ancak hiçbirini kabul etmeyene de kendileri isim veriyormu yani oradaki memurun inisiyatifine kalmı tı tamamen.

mezarta ına da brahim Özkalp Ba i diye yazdırdık. Köyümüz Köfünye'de Özkalp soyadını bilen yoktur beni de Emin Ba i diye ça ırıyorlar.

Özkan Yıkıcı: (52, Kamu Emekçisi): Türkçe'ye benzetmedikleri isimleri kayıt yapmayı kabul etmediler. Ancak Türkçe'ye benzettikleri isimleri kayıt yaptılar. O dönemde Türkiye'ye okumaya giden ö rencilere ve askerden yazı almak isteyen gençlere soyadı alma konusunda baskı yapıyorlardı. Kimlik vermiyorlar, pasaport vermiyorlar yurtdı ına çıkı ı engelliyorlardı. Bu sürecin sonunda herkes istedikleri veya istemedikleri isimleri almak zorunda kaldı. Özellikle Elye'de ve Dillirga'da çok tartı malar çıktı ını biliyorum. Amcama 16 tane isim önerisi yapmı lar ancak hiçbirini kabul etmeyene de kendileri isim veriyormu yani oradaki memurun inisiyatifine kalmı tı tamamen.

Avukat): Benim hiç olmamı tı ancak Süleyman; kaydedilecekti. O lum telifazuzu yacak bir soyadı yadını aldı ve aile ak dönemin önemli etin Hakkı, Oktay nlerini de i tirmediler n seçmeyi tercih

di (54, Ö retmen): ı almayı kabul Gaburdi bilir. Lefke'deki rek Gaburdi ismini r soyadını zorla oldu yani isimlerimiz ymakamlı ı nasıl a yaptılar Urumcadır aplarını vermediler, ttikleri isimleri verdiler. n gerçek isimlerini geri u turuldu. Herkes

TU-TUMAYANA

Kıbrıs'ta yüzyıllarca ortak kültürel mirasımızı olu turan farklı kültürlerin etkile imi içinde yo un olarak ya adık. Bu ya anımı lık halk danslarını, manileri, türkülerini, yemekleri, kıyafetleri, çocuk oyunlarını ve daha birçok sosyo-kültürel ortak bile enler ortaya çıkardı.

1950'lerden itibaren Kıbrıs'ta egemen olan milliyetçilik ve ayrılıkçılık bu kültürel etkile imin önüne geçerek sekteye u ratmış tır. 1974 ise adanın iki önemli halkını birbirinden fiziksel olarak da ayıran açık müdahale ko ulları bugüne kadar varlı ını devam ettirmiş tir. Kıbrıs halklarının sosyo-kültürel etkile iminin önü kapatıldı ı için

öncülü ünü yaptı ı McDonalds, Coca Cola ve Nike ile simgele tirilen bir tektiple tirme hegemonyası halinde tüm dünyayı etkisi altına alan bir kültür dayatılmaktadır. Kültürel Emperyalizm diye ifade edebilece imiz ve insanlı ın yerel kültürel özelliklerini darmaduman eden özellikle çocuklardan ba layarak ve özellikle yeme ve oyun alı kanlıklarını kökten de i tirerek ortaya çıkan bu tektiple tirme ölkemizde de etkisini artırmaktadır. Bireyleri; yaratan, üreten, aklını verimli kullanan sosyal varlıklar olarak de il de ne yaptı ını bilmeden çok çalı an ve çok tüketen asosyal varlıklar olarak kurgulamak istemektedirler. Bunun sonucunda ise

görmek bu topraklardan gelen ve bu mahallelerde oyunlar oynayan herkese büyük acı vermektedir. Önümüzdeki yıllar, varlı ını devam ettirebilmi bazı çocuk oyunlarının da yokolmasına zemin hazırlıyor.

ehirlerde çocukların elektronik e yalara ula ımı köylere göre çok daha kolay. Böylece ehir ya amını seçen aileler bir yandan çocuklarına yenilikleri ö retebilmenin sevincini ya arken di er yandan da sosyal ili kilerin daha zayıf oldu u gerçe i ile kar ı kar ıya kalıyorlar. Köylere de hızla yayılan bu "geli mi lik" çocukların yıllar önce birlikte ürettikleri oyunların son demlerini ya amalarına fırsat dahi bırakmıyor. 9

tüm bir toplum ili kizlik ili kisi içinde etkile imden yoksun ama dayatılan ideolojiden dolayı birbirine banzer hayatlar ya amaktadır.

Bu etkinin en bariz sonuçları yüzyıllarca köylerde ehirlerde çocukların oynadı ı onlarca sayıda oyunun bugün ancak birkaç tanesinin oynandı ıdır. Bugün

süreç içerisinde ortak kültürel üretimlerin azaldı ı ve varolan birtakım üretimlerin de farklıla tı ı bir gerçektir.

Kültürlerin çe itlili i kültürlerimizin zenginli ini do urmu tur. Kıbrıs adasında birarada ya amak ve yeniden birle mek arzumuzu canlı tutarak dünümüzü de, bugünümüzü de yarınımızı da böyle dü ünlemek istiyoruz.

Kıbrıs'ın ortak sosyo-kültürel özelliklerinden çocuk oyunlarını da bu anlamda ele almak istedik. 1974 sonrası olu an ve kültürel özelliklerimiz üzerinde a ır etkiler bırakan TC egemenli i daha bir "Türk" yapmak istedi i Kıbrıslı Türklere kendi oyuncaklarını, kendi TV kanallarını, kendi "yemi lerini, kendi ders kitaplarını dayatmış tır. Toplumumuzun kendi programlarını hazırlamasına, kendi konu ma eklini yayınlamasına, kendi oyunlarını kamusal alanlarda ve okullarda ö retmesine fırsat yaratılmamış tır.

Tabii ki geli en kapitalist sistemin bir sonucu olarak tüm dünyada insanlara tek bir kültür, ABD'nin

çocukların oynadı ı oyunlar paket gıdalardan çıkan taso vs. ile bilgisayar oyunları eklindedir. Taso gibi çocukları kumara iten ve yaratıcılıktan uzak oyunların alternatifi ise bilgisayar ba ında tek ba larına oynadıkları sosyal etkile imden ve arkadaş ılıktan uzak araba yar ı ları ve sava figürlü oyunlardır.

Yüzyıllarca çocukların bu topraklarda oynadı ı birçok oyun bugün bu tip sanal oyunlara rakip bile olamamaktadır. Fakat eskiden oynanan tüm oyunların en büyük özelli i bir iki çocuktan çok daha fazla sayıda çocukla da sosyal bir ortamda oynanabilmesidir.

Andrez, Dibino, Alaydan Malaydan, Saat Kaçtır Kurt Baba, Ayakda ı, Be da , Deve-Cüce, Topaç, Endertuna, Ya Satarım Bal Satarım, Bezirganba ı, Lingiri, Ma Ma Makara, Pirili, Sar Makarayı Sar Sar, Su Çeker, Uçurgan, Tu-tumayana ve daha adını unuttu umuz birçok oyun vardı.

Bu oyunların yokoldu unu

Tahta Tahta Ben Var

Bu oyunu kız ve erkek çocuklar kar ı k oynamaktaydı. Biri hariç tüm çocuklar yüksek bir yere otururlar, örne in bir seki veya basamak üzerine ve di er çocuk a a ıdaki tekerlemeyi söylemeye ba lardı:

*Tahta tahta ben var
Uzun uzun an var
Galk öküze yem ver
Ben veremem sen ver*

*Abam abama küstü
i e elini kesti
Amcam yo urt getirdi
Kedi burnunu batırdı*

*Kedinin burnunu kesmi ler
Minareye asmış lar
Minarenin kildi
Ak am gelen kimidi*

*Amcamın o lu Musacığ
Eli golu kısacığ
Çek aya ını to-pa-cığ*

Tekerlemenin her hecesinde bir arkada ının aya ını gösterirdi. Tekerleme bitti inde hangi ayak gösterilmi se o ayak toparlanırdı. Kimin iki aya ı da toplanmış a o da a a ıya inerek tekerlemeyi söylemeye ba lardı. Sona kalan oyunu kaybederdi. Sona kalan her nerede ise vazgeçmesin bu oyunu oynamaktan, kaybetse bile ısrarla oynasın da oynasın hiç eve gitmesin... Biz öyle yapacağız.

Ders Kitapları ve Asimilasyon

Asimilasyon sürecinde; egemen ülke kendi kültürünü, tarihini, coğrafyasını içsel bir görünüm vererek asimile etmeye çalıştı ve kültürle bağlantılı bir hale sokmaya çalıştı. Bu politika ile, Kıbrıs'ın kuzeyinde örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılan ders kitapları, Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı tarafından basılıp Kıbrıs'a gönderilmektedir. Kitapların içerisindeki bilgiler hep Türkiye merkezlidir. Gönderilen kitaplar Kıbrıs'ın kuzeyindeki Eğitim Bakanlığı tarafından içeriğine dahi bakılmaksızın okullara gönderilmektedir.

Ders kitaplarında izlenen bu politika; yeni yetişen nesillerin kendi ülkesine, değerlerine, tarihine ve edebiyatına yabancılaşmasına sebep olmuştur. Bu durum özellikle tarih, coğrafya ve Türkçe/edebiyat derslerinde görülebilmektedir.

Tarih Kitapları

Kıbrıslı Türk öğrenciler çok uzun yıllar, tarih derslerinde İslamiyet öncesi ve İslamiyet etkisindeki Türk devletleri, Osmanlı Devleti tarihi, Türkiye kurtuluş savaşı ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi öğrenmişlerdir. Tarih dersleri esnasında "millî birlik", "millî birlik", "millî beraberlik" şeklinde, toplumsal çözülmenin önüne geçebilecek asimilasyoncu etkinlikler yaygınlaştırılır. Böylece, eğitim vasıtasıyla kendilerinin egemen olduklarını çocuklara öğretilir.

Asimilasyon politikaları içerisinde, asimilasyoncu ulusun yüceltilip, diğer ulusların aşağılanacağı eklide öven duygular geliştirilmiştir; örneğin; "Ne mutlu Türküm diyene", "Bir Türk dünyaya bedeldir".

1983 doğumlu birisi olarak orta okul ve lise eğitimim esnasında; haftada iki saat tarih dersimiz vardı. Ancak bu tarih derslerinin hepsi Türkiye tarihi dersleriydi. Sınavdan önceki son bir derste ise Kıbrıs tarihine dair Vehbi Zeki Serter'in kitabından sorumlu olduğumuz sayfa numaraları bizlere not ettirilirdi. Sınavın ardından; %70 Türkiye tarihi, %30 Kıbrıs tarihi şeklindedeydi. Vehbi Zeki Serter'in kitabı ise Kıbrıslı Elenler'i "kahbe Rum", "kanlı katiller" diye nitelendiren egemen ve resmi tarih kitaplarıydı.

Coğrafya Kitapları

1974 sonrası doğan pek çok Kıbrıslı Türk genç, Kıbrıs'ın coğrafik özelliklerini bilmemektedirler. Örneğin

Kormacı veya Davlos köyleri gibi pek çok köyün nerede olduklarını dahi bilmeyen gençler vardır. Bunun iki sebebi vardır. İki; ülkemizdeki köy isimlerinin asimilasyon politikaları çerçevesinde değiştirilmesi ve sözde Türkçe isimler konulmasıdır. Aileler, orijinal isimleri kullandıkları halde tabelalarda farklı isimler yazmaktadır. Böylece bir yabancılaşmaya anmaktadır. İkinci ise; okullardaki coğrafya derslerinde Türkiye coğrafyası okutulup; örneğin Karadeniz bölgesindeki tüm şehirlerin yerlerinin ezberletilmesi, harita üzerinde işaretlenmesi, Rize'den çay, Ordu'dan

fındık çıktığına dair bilgiler ile Kıbrıslı Türkler'in ancak uçarı binip görebileceği coğrafyalar öğretilmekteydi. Oysa; Galatya köyünde arap yapıldığı, Omorfo'da narenciye çıkarıldığı bilgisi, Kıbrıs'ta kaç dere, kaç baraj, kaç göl olduğu öğretilmemektedir. Hangi köy hangi kazaya bağlı, harita üzerinde köylerin bulunması gösterilmemektedir. Tüm eğitim hayatım boyunca tek bir Kıbrıs coğrafyası

dersi almadığımızı da eklemem gerek.

Türkçe/Edebiyat Kitapları

Tarih ve coğrafya kitaplarında olduğu gibi; Türkçe/Edebiyat kitapları da Türkiye'den gelmekte ve derslerde okunan Türkçe parçaları ve şiirler hep Türkiye'deki yazarlar tarafından yazılmaktadır. Oysa ülkemizde pek çok şair ve edebiyatçı bulunmakta ancak ne eserleri ne de kendileri gençler arasında bilinmemektedir. Kendimize ait değerlere sahip çıkmamızı engelleyen bu politikalar, üretim içerisindeki fikirlerin de evkını kırmaktadır.

2005 yılında hükümet tarafından yapılan bir düzenleme ile Kıbrıs'ta tarih, coğrafya ve Türkçe/edebiyat ders kitapları hazırlanmış, okullardaki ders saatleri arasında Kıbrıs coğrafyası ve Kıbrıs tarihi dersleri de eklenmiştir. (Ancak bu olumlu gelişmeye rağmen dersler 4 Türkiye Tarihi dersi ve 1 Kıbrıs tarihi dersi olacak şekilde oranlanmıştır.) 32 sene boyunca yetişen gençler yolumuzda eğitim için gidip Kıbrıs'a geri dönmemişlerdir. Bu; kendi ülkesine yabancılaşmış şekilde büyümenin yarattığı olumsuz etkilerden sadece bir tanesidir. Nisan 2009'da hükümetin değişmesi ile; tarih kitaplarının eskiye döndürülmesi konusu tartışılmaya başlanmıştır. Değişiklik yapıp yapılmayacağı, yapılacaksa da sadece tarih kitapları ile mi sınırlı kalacağı henüz belli değildir. ♡

Yerle im Yerlerine Bitmek Tükenmek Bilmeyen “Türkçülük” Saldırısı

1958'de ba layan; önce köylere daha sonra kasaba ve ehirlere sirayet eden Türkle tirme saldırıları, günümüze kadar devam etmektedir. Kendi olu turdu u devletin dahi kalıcı bir yasa ve isimle kurumsalla masını istemeyen TC'nin Kıbrıs'taki ba ımlı liderli i Kıbrıslı Türk liderli i, ilk önce 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti ile kendi gücünü ispatladı. 1963'te bu yapıdan çekilerek Geçici Türk Yönetimi diye bir yapı olu turan liderlik, bunun ardından da yeniden bir isim de i ikli ine gitti ve Otonom Türk Yönetimi'ni olu turdu. 1974 TC ordusunun Kıbrıs'a açık saldırısından sonra ise 1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni ilan etti. 1972'de “toplum lideri ini” Dr. Fazıl Küçük'ten TC 'nin katkıları ile devralan Rauf Denkta günümüze kadar gelen KKTC'nin ilanını 1983 yılında gerçekle tirdi.

smindeki tüm de i ikliklere ra men 1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra legalize olan TMT'nin devamcısı bu yapı, hiçbir ekilde Kıbrıslı Türk halkının kültürel özelliklerini hazmedememi tir. 1958'de köylerimize Celal Hordan diye bir Türkiyeli subayla giden dönemin yeraltı örgütü TMT, Kıbrıslı Türklerin ya adı ı köylerde tek tek isim de i ikli ini zorla halkımızın gündemine getirmi tir. Türkçe olmadı ını dü ündü ü birçok köyün adını de i tirerek bugüne kadar ya anan kültürel asimilasyonun ilk adımını atan bu anlayı , daha sonra kasabalara, mahallelere ve ehirlere dek uzanan planlı bir Türkle tirme saldırısını organize etmi tir.

lk etapta karma ya anan köylerden ve mahallelerden Kıbrıslı Türkleri göç ettirerek “Türk” bölgeleri yaratan TMT örgütü, Kıbrıslı Türklerin yo un yerle imi olan her yerin ismini de i tirmi tir. Örne in; Abohor-Cihangir, Kuru Manastır-Çukurova, Çatoz-Serdarlı, Konedra-Gönendere, psillat-Sütlüce, Bo aziçi-Lapotoz, Piskobu-Yalova, Polemyta-Binatlı, Mennoya-Ötüken, Klavya-Alaniçi, Zaharga-Tatlıca, Evretu-Dereboyu, Falya-Gökçebel... Bir örnek de dönemin TC ba bakanı Adnan Menderes'ten esinlenerek Menderes yapılan Gönyeli'nin adının Menderes'in 1960'taki idamından sonra eski ekline getirilmesidir.

1974 sonrası ise kuzeyde kalan Kıbrıslı Elenlerin ya adı ı köyler tamamen bo altılmı ve güneyden göç edenlerle Türkiye'den getirilerek yerle tirilen göçmenlerin iskanına açılmı tir. Bununla birlikte Kıbrıslı Elen köylerinin tamamının isimleri de i tirilmi , Türkçeyle tirilmi tir. Bu giri imin bir ba ka özelli i ise; 1958 itibarı ile adları de i tirilen köylerimizin insanları 1974'ten sonra kuzeye geçmi ler ve Kıbrıslı Elenlerin köylerine yerle tirilmi lerdir. Bu köylerin isimleri de eski köylerinin Türkçeyle tirilmi isimleri ile de i tirilmi tir. Bu giri imin bir sebebi, Kıbrıslı Elenlere ait isimleri ve izleri silebilmek içinse di er bir sebebi de Kıbrıslı Türklerin güneyde bıraktıklarını hatırlamalarının önüne geçecek psikolojiyi olu turmak içindir. Lisi köyüne Akdo an denmesinin sebebi ise Lüricina (1958'den itibaren **Akıncılar**) ve Stavrogonno (1958'den itibaren **Aydo an**)'dan gelenlerin yerle tirilmesi ve iki köyün isiminden gelen hecelerin birle mesinden yeni

bir isim harmanlanmasıdır.

Di er taraftan önemli bir giri im de Lefko a'nın önemli semtlerinde gerçekle tirilen isim de i iklikleridir. Kızılbay - Kızılay ekline dönü türülmü tür ve bu ekilde gösterilmesinin nedeni de Kızılbay sözcü ünün Alevi bir geçmi ile ili kilendirilmesidir. Kıbrıslı Türkleri daha fazla Müslüman ve Türk yapmaya çalı anların i ine gelmeyen bu isimler derhal de i tirilmek istenmektedir. Bu giri imler 2000'li yıllarda da devam etmekte, Kıbrıslı Türklerin Kermiya olarak bildikleri bölge bütün bir halkın gözünün içine baka baka Metehan olarak de i tirilebilmektedir.

Lefko a'ya Lefko e demeye çalı mak, Ma usa'ya ısararla Magosa, Omorfo'ya Güzelyurt gibi isimler yazmak, Karpaz'ı Karpa a, Alagadı'yi Alakadın yapmak hep aynı mantı ın bile enleridir.

Kıbrıslı Türklerin 1958 itibarıyla köylerinin isimleri “Türkçele tirildi”. Örne in Köfünye olan köyün ismi Geçitkale olarak de i tirilmi tir. Bu köy, Kıbrıs'ın güneyinde Leymosun (Limasol) ile Larnaka (skele) arasında bir köydür. 1974 yılında köylerini bo altarak kuzeye topluca göç eden Kıbrıslı Türkler, kuzeyde Kıbrıslı Elenlerin bo alttıkları köylere yerle tirilmi lerdir. Örne in Köfünye'den kuzeye geçen Köfünyeliler, Lefko a-Karpaz yolu üzerinde bulunan Konedra (Gönendere) ve psillat (Sütlüce) yakınlarındaki Lefkonuk köyüne yerle tirildiler. Köylerden göç eden Kıbrıslı Türklerin köylerinin 1958 sonrası de i en ismi yerle tirildikleri köyün yeni adı olarak tabelalara yazılarak haritalara kaydedildi. Yani bir isim Türkçele tirme, Türkle tirme giri imi sonucu iki köye birden verilmi oldu. Örne in Köfünye'den (Geçitkale) gelerek Lefkonuk'a (Geçitkale) yerle tirilen Köfünyelilerin yeni yerle tikleri köy olan Lefkonuk'a da Geçitkale ismi verilmi oldu. Di er taraftan egemenlerin

hiç akıllarına gelmeyen bir ey de Lefkonuk'ta 1960'dan önce ya ayan Kıbrıslı Türklerin oldu u, gerçe iydi. Bu Kıbrıslı Türkler soyadı olarak Lefkonuklu soyadını alınca bulmacanın eksik parçası da tamamlanmı oldu. Ne Lefkonuk adı kayıtlardan silindi ne de Köfünye adı. Defalarca isim de i tirerek Kıbrıslı Türkleri asimile etmeye çalı anlar, Türk ulusunun bir parçası yapmaya çalı anlar bir yerde hiç beklemedikleri bir karma anın içine dü tüler, isimlerin tam anlamı ile ortadan kalkmaması sonuçta politikalarını bir anlamda ba arısız kıldı. Ancak Kıbrıslı Türk halkı da bir karı ıklık ya amakta ve birkaç defa de i en köylerinin isimlerini çocuklarına ve yeni nesillere aktarmanın güçlü ü ile kar ıla maktadırlar

Yine de Kıbrıslı Türk halkı bu asimilasyon ve entegrasyon giri imlerini içten içe reddeden bir toplumsal reflekse sahiptir. Yarım asır önce ba layan bu asimilasyon çıkı larına ra men Kıbrıslı Türkler kendi köylerinin adını a ızdan a ıza devam ettirerek, tabelalara bakmadan bildi ini ö renip ö reterek mücadelenin zeminin sa lam tutmu lardır. Bugün tüm olumsuz ko ullara kar ın tohumu atılan kültürel mücadelenin adım adım kültürel geçmi imizi yeniden harmanlayaca ı ve canlandıraca ı bir gerçektir. ¶

Asimilasyon ve Nüfus Meselesi

Kıbrıslı Türk halkının egemenlerin politikaları sonucunda maruz kaldığı asimilasyon ve Türkleştirme sürecinin en yoğun olduğu alanlardan birisi de nüfus konusudur. Kıbrıslı Türklerin sadece kültürel olarak değil fiziksel olarak da yok edilmesi sonucunu doğurmuş bu politika birbiri ile bağlantılı iki ayaktan oluşmaktadır. Bunlardan bir tanesi kaçırma (göç), diğeri ise eritme yöntemidir. 1974 sonrasında pek çok Kıbrıslı Türk gerek ekonomik gerekse psikolojik ve sosyolojik sebeplerle yerini yurdunu terk etmiş ve adanına göç etmiştir. Bugün her Kıbrıslı Türk'ün ailesinde, Londra'da ya da Avustralya'da yaşıyan bir teyze, amca, dayı vardır.

Kıbrıslı Türklerin 1974'ten sonra adanın kuzey tarafına taşınmaları ile birlikte eritme politikaları da hız kazanmıştır. Bu çerçevede adanın kuzey tarafına sistematik olarak nüfus taşınmasına ve yeni gelen nüfusa o zaman yeni kurulmuş olan Kıbrıs Türk Federasyonu Devleti kimliği verilmesine başlanmıştır. O zamanlar bu süreç "Rumlara" göre az olan nüfusun çoğaltılarak demografik dezavantajın minimize edilmesi gerekçesi ile izah ediliyordu. Sürecin başlarında bu politikalara çok ciddi tepkilerin geldiğini söyleyemeyiz. Anadolu'dan taşınan nüfus ile Kıbrıs'ta bulunan insanlar arasında kültürel bazı gerilimler yaşanmış olsa da özellikle 1980'li yıllara kadar ne sosyolojik ne de siyasal anlamda ciddi problemler oluşmamıştır. Ancak sistematik nüfus taşıma politikasının durmaksızın devam etmesi ile birlikte özellikle 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren (ilk dalga TC göçmenlerinin de dahil olduğu) bir tepki hızla büyümeye başlamış ve nüfus taşıınmasına neredeyse herkes itiraz eder olmuştur.

Nüfus taşıma politikası sonucunda çok yoğun evlilikler yaşanmış, yeni doğan çocuklar kendilerini Kıbrıs adasına ait gören bireyler olarak (hatta kısmi olarak dil yapısında değişime bile uğrayarak) büyümüşlerdir. Bugün Kıbrıs'taki nüfus meselesi çok katmanlı bir içerik arz etmektedir. 1970'lerin 1. göç dalgası, 1980'lerin 2. göç dalgası ve 1990'ların 3. göç dalgası sonucu göçmenler arasında dahi ciddi kültürel ve politik farklılıklar oluşmuştur. Diğer yandan her dalga adada doğan çocukları ve karma evliliklerden doğan çocuklarla birlikte düşünüldüğünde 2. kuşak ve 3. kuşak göçmen profilleri ortaya çıkmakta, bu insanlardan bazıları geleceklerini Kıbrıs'ta görmeleri oranında, Türk milliyetçiliğini savunan "has Kıbrıslılar"dan bile farklı olarak nüfus taşıınmasına tepki göstermeye başlamaktadırlar.

Ayrıca göçmen nüfusun tamamı "has" Türklere dönüşmüş gibi özellikle ilk dalga göçmenler arasında köyüboşaltılmış Kürt aileler ve Alevi kökenli kişiler azımsanamayacak bir yer tutmaktadırlar. Özellikle Kürtlerin ve Alevilerin Kıbrıs'taki yaşamı çok kolay adapte olduklarını ve birçok kültürel değerlerin savunulmasında ciddi katkılar koyarak (kendilerine yer açıldı mı oranda) mücadeleye dahil oldukları da söylenmelidir.

Kıbrıs'ta asimilasyona karşı mücadelede yeni nüfus taşınmasına tepki gösterilmesi en önemli başlıklardan bir tanesidir. Ve bu talebin, göçmen kitleler ile onların Kıbrıs'ta doğmuş çocuklarından onay alabilme potansiyeli vardır. Göçmen kitleler ile başlıkların kopma noktasına gelmesine neden olabilecek talep "1974'ten sonra gelmiş olanların hepsi gitsin" yaklaşımları ile özetlenebilecek kültürel milliyetçi tavrıdır. Elbette Kıbrıslı Türklerin 1974 öncesi nüfusuna göre bugün fiili olarak yaratılmış olan dört kata yakın nüfus yapısı ne ekonomik, ne sosyal, ne kültürel ne de politik olarak sürdürülebilir değildir. Ve elbette bu soruna kalıcı bir çözüm bulunmalıdır. Ancak insani meselelerin yok sayılarak böyle bir çözüme varılabileceği şüphesizdir.

Özellikle 1980'li yıllarda göçmenlerin de Kıbrıslılaşmaya başlaması ve kendilerini adada kalıcı görmeleri ile birlikte ortaya çıkan etkilerinden rahatsız olan egemen kesimler, yeni bir politik açılım içerisine girmişlerdir. Bu açılımın içeriği taşıma politikasıdır. Uzun yıllar "kaçak işçi sorunu" olarak dile getirilen yeni olguda, önceden olduğu gibi vatandaşlık verilerek değil "sözde" kaçak olarak adaya gelen ve çeşitli işlerde çalıştırılan azımsanamayacak bir insan kitlesi yaratılmıştır. Adada kaçak ikametini kolaylaştıran sınırlı kapılarında yeni düzenlemeler yapılmış ve özellikle 1980'lerde Türkiye'de pasaport almanın zor olmasından hareketle Kıbrıs'a kimlikle girişin yolu açılmıştır. 1. dalga

göçmenler ve onların çocukları "kaçak işçi sorununa" en az Kıbrıslı Türkler kadar tepki göstermiş, özellikle bu tip nüfus taşıma faaliyetlerine karşı ciddi dirençler yaşamıştır. Ancak kaçak adı altında adada bulunan kişiler de peyderpey vatandaşlık yapılarak, açık ve aleni nüfus taşıma işlemi gizlenirken yeni "kaçakların" adaya girişi için fırsat yaratılmıştır. Burada ilginç olan kendisi önceleri "kaçak" olan şahısların da vatandaş olmaları ile birlikte yeni kaçakların gelişine tepki göstermeye başlamalarıdır. "Kaçak işçi" sorunu üzerinden yaşanan gerilimler nedeniyle egemenler bir açılım daha getirerek, "kaçakların kayıt altına alınması" söylemi altında ithal işçi nüfusunun aileleri ile birlikte adada bulunmasını sağlayan yasal düzenlemeler getirmişlerdir. Son CTP-ÖRP

hükümeti döneminde yaklaşık 40,000 kişiyi kayıt altına alırken bunların kendilerini güvende hissetmeleri ile birlikte ailelerini de adaya getirmesi sonucu tahmini 150,000 yeni nüfusun adaya taşınması sağlanmıştır. Burada yanlış anlaşılmalıdır. Çalışan kişilerin kayıt altına alınmasına karşı veya ailelerinden yalıtılarak köle gibi çalıştırılmalarına taraftar değiliz. Burada vurgulanmaya çalışılan nüfus taşıma politikalarının sistematik ve bilinçli karakteridir.

CTP'nin kayıt altına alma siyaseti ile birlikte yürürlüğe koyduğu yeni bir yasanın meyveleri de imdilerde toplanmaya başlamıştır. Adada belli bir süre kayıtlı olarak ikamet eden herkese BEYAZ KİMLİK adı altında oy verme işlemi dışında her türlü vatandaşlık hakkını sağlayan kimlikler dağıtılmaya başlanmıştır. Bu kimlikler dolayısıyla vatandaş olmayan kişilerin adada yatırım yapması, iş kurması, ev alması (kısaca yerleşmesi) ile birlikte, siyasal kararlardan etkilenmeleri oranında oy kullanma hakkını da talep edecekleri kolayca tahmin edilebilir ve önümüzdeki on yıllık dönemin egemenler tarafından planlanan "açılımı" da budur.

Adaya sistematik olarak nüfus taşıyarak hem 1974 öncesi adada bulunan Kıbrıslı Türklerin asimilasyonu hem de 1974 sonrası göç ederek Kıbrıslılaşan insanların baskı altında tutulması veya Kıbrıslılaşma derecelerinin minimize edilmesi siyaseti hızla ilerlemektedir. Yazının çeşitli yerlerinde vurgulamaya çalıştığımız gibi nüfus politikasına direnmek için içeride ilki adımları yaratma potansiyeli vardır. Göçmen kitlelerin ve onların çocuklarının böylesi bir direnişe katılmak için somut çıkarları da vardır. Yapılması gereken; bu direnişin kültürel milliyetçi ve öven ölelere değil, devrimci bir içerik ve sınıfsal bir bilinçle donatılmasıdır.

İkinci etapta, kimlikle girişin durdurulması (artık sembolik de kalsa), kayıtlı olarak adada bulunan herkesin geri gönderilmesi, beyaz kimlik uygulamasının sonlandırılması, ada içinde tam istihdam sağlanana kadar (mevcut çalışmaları izinlerinin yenilenmesi dışında) kesinlikle yeni çalışmaları izni verilmemesi gibi talepler etrafında göçmenler dahil tüm Kıbrıslı Türkleri birleştirme mümkünüdür. Bunu yapmak ise devrimcilerin işidir. ♪

Ma bilmeng bunnarı ne demekdir? Zerdaliden düdügdür ha i ing!

Golan
Alina Mangos Lollo
Bundo Basadembo Gatsot Bö
Balligari Gafgalya Gabira Pirili Gollifa
Stokko Verigo Lamarina Mısmıl Lingiri Stekka
Gatsavida Bondoboksi Garavolli Lagani Gındırık
Batsali Cibbana Elastoplas Danisga Golla Gongga
Cırlavık Bumburiya Mop Pünez Gurgura Alizavra
Bodiri Bullaga Guduru Gavro Dibelik Cüççü
Della Babavura Fasariya Isbaho Isbasdra
Lenger Çatirez Mi aro Ziligurti
Beribado Fasariya Isbaho Isbasdra
Pensa Lera Mi aro svic Penna Lapsana Ziligurti Gabal